

Fot. Krzysztof Siewkowski, st. chor. sztab. Dariusz Osuch/Ordynariat Polowy

Początki sztandarowe jednostek podległych Szefostwu Rozpoznania Geoprzestrzennego podczas mszy św. w Katedrze Polowej Wojska Polskiego

100 lat Geografii Wojskowej

Szef SRGeo płk Sławomir Jakubiuk

Historia wojskowej służby geograficznej jest nierozdzielnie związana z dziejami Wojska Polskiego – mówił podczas uroczystych obchodów 100-lecia Geografii Wojskowej szef Szefostwa Rozpoznania Geoprzestrzennego (SRGeo) płk Sławomir Jakubiuk. – W odpowiedzi na potrzeby naszych sił zbrojnych służba zmieniała swoje oblicze, strukturę i zakres realizowanych zadań – podkreślał.

Za początek służby geograficznej uznaje się 23 lutego 1919 r., kiedy to został wydany rozkaz Naczelnego Dowództwa Wojska Polskiego zatwierdzający projekt organizacyjny oraz nakazujący opracowanie etatu Instytutu Wojskowo-Geograficznego (IWG). W 1921 r. IWG zmienił nazwę na Wojskowy Instytut Geograficzny (WIG), a w 1935 r. otrzymał nowoczesny budynek przy Alejach Jerozolimskich 97 w Warszawie, który służy geografom do dziś.

W okresie II wojny światowej służba geograficzna po-

dążała za przemieszczającymi się strukturami wojska polskiego, dostarczając walczącym mapy, opisy i informację geograficzną. W tym czasie w kraju w warunkach konspiracyjnych działała Służba Geograficzna Komendy Głównej Armii Krajowej „Schronisko”.

Po wojnie rozpoczęto odbudowę wojskowej służby geograficznej. W 1945 r. ponownie powołano WIG, który 4 lata później zreformowano i utworzono 9. Oddział Topograficzny Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. W 1951 r. przeformowano go

w 9. Zarząd Topograficzny Sztabu Generalnego WP.

Początek lat 90. przyniósł rewolucyjne zmiany w sposobach pozyskiwania, gromadzenia i opracowywania danych geograficznych. Wdrażano nowoczesne technologie pomiarów geodezyjnych i rozpoczęto wykorzystywanie cyfrowych baz danych. W 1992 r., 7 lat przed wstąpieniem Polski do NATO, została podpisana pierwsza bilateralna umowa pomiędzy ministrem obrony narodowej a sekretarzem obrony USA dotycząca współpracy i wymiany materiałów geograficznych.

Kolejna reorganizacja służby geograficznej nastąpiła w 1996 r., kiedy to Zarząd Topograficzny zdegradowano do Oddziału Topograficznego. Natomiast lata 1999-2007 to okres funkcjonowania Zarządu Geografii Wojskowej Sztabu Generalnego WP. W ramach kolejnej reorganizacji utworzono Zarząd Analiz Wywiadowczych i Rozpoznawczych – P2 z Oddziałem Geodezji i Kartografii oraz Oddziałem Planowania Geograficznego i Zabezpieczenia Hydrometeorologicznego. W 2012 r. na bazie personelu Zarządu P2 utworzono instytucję do planowania i koordynowania realizacji zadań zabezpieczenia geograficznego – Szefostwo Geografii Wojskowej.

Ostatnie lata to okres intensywnego rozwoju zdolności operacyjnych sił zbrojnych RP do prowadzenia rozpoznania obrazowego. W ramach integracji podsystemów rozpoznania obrazowego oraz zabezpieczenia geograficznego w 2017 roku przeformowano SGW w Szefostwo Rozpoznania Geoprzestrzennego. Obecnie podporządkowane są mu: Ośrodek Rozpoznania Obrazowego, Wojskowe Centrum Geograficzne, 22. Wojskowy Ośrodek Kartograficzny, 6. Samodzielny Oddział Geograficzny oraz 19. Samodzielny Oddział Geograficzny.

Fot. Damian Czekaj

Na jednym ze stanowisk można było zapoznać się z działalnością Ośrodka Przetwarzania Obrazowego

Uroczyste obchody 100-lecia Geografii Wojskowej 9 maja rozpoczęły się Mszą św. w Katedrze Polowej Wojska Polskiego w Warszawie. – Geografia Wojskowa, choć w swoich szeregach ma niewielu żołnierzy i pracowników resortu obrony, stanowi jednak niezwykle ważną część naszej armii. Bez pracy geografów nie byłyby możliwe bezpieczne i skuteczne działania wojsk lądowych, sił specjalnych, lotnictwa, a także w pewnym zakresie marynarki wojennej – powiedział podczas kazania biskup polowy Józef Guzdek.

W podobnym tonie wypowiedział się – już podczas zasadniczej części uroczystości w Klubie Wojskowej Akademii Technicznej – I zastępca dowódcy generalnego

rodzajów sił zbrojnych generał dywizji pilot Jan Śliwka, – Byliście, jesteście i zawsze będziecie ważnym filarem sił zbrojnych – mówił o geografach wojskowych. – Dostarczacie różnego rodzaju danych niezbędnych żołnierzowi w terenie, na potrzeby wsparcia dowodzenia czy systemów planowania misji. Żaden rodzaj wojsk nie jest w stanie funkcjonować bez informacji o przestrzeni – podkreślał generał.

O współpracy między geografią wojskową a cywilną mówił z kolei główny geodeta kraju Waldemar Izdebski. – Dzięki naszemu współdziałaniu Polska jest w czołówce państw europejskich pod względem gromadzenia informacji geograficznej o wysokim stopniu szczegółowo-

ści. Przyczyniły się do tego m.in. prace nad cyfrową wektorową mapą kraju. Mamy nadzieję na kontynuowanie efektywnej współpracy – zaznaczył.

Uroczystością była także okazją do wręczenia odznak państwowych i honorowych. Obchody zakończył koncert Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego. Uroczystościom towarzyszyła wystawa pod hasłem „100 lat z mapą” oraz stanowiska promocyjne jednostek geograficznych. Ponadto przed Klubem WAT można było obejrzeć sprzęt mobilnego zespołu zabezpieczenia geograficznego oraz bezzałogowe systemy latające wykorzystywane przez Geografię Wojskową.

Damian Czekaj

Już w lipcowym wydaniu GEODETY opublikujemy wywiad z szefem Szefostwa Rozpoznania Geoprzestrzennego pułkownikiem Sławomirem Jakubiukiem. Pytamy w nim m.in. o zadania Szefostwa i pięciu podległych mu jednostek, o wsparcie naszych zagranicznych misji wojskowych w zakresie map i rozpoznania geoprzestrzennego, a także o uczestnictwo w międzynarodowych projektach.

Okolicznościowa kartka pocztowa wydana przez Pocztę Polską